

Välkommen till *Fågelö kapell*

**Svenska
kyrkan**

Mariestads
församling

Fågelö kapell

"I kyrkan har sedan urminnes tid sockenborna samlats till gudstjänst. Där har de nyfödda döpts, ungdomen konfirmerats och firat sin första nattvardsgång, brud och brudgum förenats till äkta makar och de döda vigts till griftero."

(Ur sockenboken Torsö, Nils Forsell 1951).

Det nuvarande kapellet byggt i trä, bestående av ett långhus med torn i väster, uppfördes på Fågelö gårds mark vid Fågelövikens och invigdes år 1883. Den senaste reparationen på kapellet gjordes 1994.

"Altartavlan" i kapellet utgörs av naturen själv som man ser genom det vackra fönstret bakom altaret. ►►►

"Himladrottningens kröning", oljemålning från 1700-talet (hänger ovanför den inre dörren). Det var under senare medeltid som Maria framställdes som himladrottning i enlighet med Uppenbarelseboken 12:1. Maria är här en symbol för kyrkan. På denna tavla avbildas hon stående på jordklotet och hon trampar ormen under sina fötter. ►►►

Apostlar på konsoler som suttit på predikstolen i det gamla kapellet från 1700-talet, rivet 1882. ▶▶▶

Utsikt från klocktornet. Klockringningen i kapellet sköts för hand! ◀◀◀

Votivskeppet skänkt till kapellet år 1948 är en tremastad bark komplett med tackel och tåg. ▶▶▶

Historisk tillbakablick

Torsö är en gammal bygd, bland de äldsta fornfynden är en tjocknackig flintyxa daterad till ca 2 500 f.Kr. Torsö hade troligen stor betydelse som kultplats och ett hedniskt tempel har en gång varit uppfört i Hov (i närheten av Torsö kyrka).

De hedniska Torsöborna torde ha varit ivriga gudsdyrkare eftersom de uppkallade sina öar efter två gudar och en gudinna i asatron: Torsö efter Tor, Onsö efter Oden och Dillö efter Frigg då ön tidigare hette Friggön.

Kristendomen kan ha blivit införd och antagen här på ön i slutet av 900-talet. En skelettgrav i Nolby, daterad till 950-1050, innehöll vid utgrävningen 1948, en kvinna begravd på kristet sätt i väster-öster. Hon hade dock på hedniskt vis fått med sig olika föremål i graven såsom kniv, eldstål och flinta. Den först nämnda kyrkoherden på ön var Gummundus 1293.

Många gravar på kyrkogården ger en bild av Torsöbornas livsvillkor och den nära kontakten med sjön. Alla hus och gårdar hade egen båt och många var skeppare på egna skutor som seglade till olika hamnar både i Sverige och i Europa. Att vara öbo förr i tiden innebar att all kontakt med övriga världen skedde via båt eller den frusna isen om vintern. Det är lätt att förstå att man gärna tog till både böner och offerhandlingar för att få god tur på sjöar och hav (se nästa sida).

Ödekyrkogården

Omkring 500 meter nordväst om det nuvarande Fågelö kapell ligger den gamla kyrkogården, ödekyrkogården, som är platsen för de två tidigaste kapellen. Från medeltiden stod där ett offerkapell helgat åt Sankt Peter och Jungfru Maria. Bilder av dessa två fanns uppsatta i kapellet och de sjöfarande frambar sina offer till dessa bilder i hopp om att deras sjöresa skulle avlöpa lyckligt. Den gamla kyrkogården är nu inhägnad och en minnessten är rest där.

År 1661 störtade kapellets tak in och sedan blev kapellet stående öde. 37 år senare påbörjades en ny kapellbyggnad som invigdes på midsommardagen 1703 och användes fram till den revs år 1882.

▲
Minnesstenen är hämtad från stenbrottet i Vattersjön på norra Torsö.

▲
Detalj av en gammal gravsten på ödekyrkogården: Triangeln med Guds allseende öga omgiven av det himmelska ljuset, symboliserat av strålarna.

Välkommen tillbaka!